

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA – Utsjoen päiväkoti

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun velvoite astuu voimaan 1.6.2023. Tasa-arvosuunnitelman prosessin täytyy olla käynnissä 1.6.2023 alkaen. Yhdenvertaisuussuunnitelmalla on siirtymäaika, ja suunnitelman on oltava valmiina 1.6.2025. Velvoitteet koskevat varhaiskasvatustilain mukaisesti varhaiskasvatuksen järjestäjien ja yksityisten palveluntuottajien järjestämää varhaiskasvatusta sekä varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986

Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Suunnitelma päivitetään viimeistään keväällä 2027.

Suunnittelu ja selvitysten teko:

Utsjoen suomenkielisen päiväkodin (ja kielipesän) tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laatiminen käynnistettiin 4.3.2024.

25.3. järjestetään palaveri, jossa paikalla ovat päiväkodin lastenohjaajat sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön projektityöntekijä. Sovitaan, että selvityksiä tehdään aamupiirejä havainnoiden ja lapsien lelu- sekä leikkikierroksella, jossa tarkoitus on selvittää, että onko esimerkiksi joidenkin lelujen käyttö hyvin sukupuolittunutta.

Henkilöstö on havainnut seuraavia asioita:

- Sukupuoli ei näytä vaikuttavan leikkiin ja vaatetuksesta ei synny numeroa, jokainen saa rauhan pukeutua omalla tavallaan.
- Leikeissä huomiota herättää se, etteivät sanat isä tai isovelji kuulu niin usein kuin esimerkiksi äiti ja pikkusisko.
- Kirjojen representaatio ei ole kovin laaja, johtuen myös kirjojen rajallisesta määrästä.

Selvitysvaihe maaliskuuhuhtikuuhun 2024:

- aamupiirejä havainnoiden ja lapsien lelu- sekä leikkikierroksella
- Vanhempien kysely (Teflon –testi, Rauhankasvatusinstituutti)

Projektityöntekijän huomioita:

- Päiväkodissa esimerkiksi otettu uusi aamupiirilaulu, jossa erilaisten ihmisten moninaisuus näyttäytyy positiivisena.
- Lapset jakautuvat leikkimään kiinnostuksen mukaisesti, eikä välity kuvaa sukupuolittuneesti tai iän perusteella tarpeettomasti valikoituneista leikeistä tai leikkipaikoista.
- Ryhmä on suomenkielinen toiminnaltaan, mutta lapset edustavat erilaisia kieliryhmiä. Ovatko muut kuin suomenkieliset yhdenvertaisia esimerkiksi ohjeiden ymmärtämisessä? Lastenohjaajat osaavat huomioida hyvin.

Huoltajat kysely:

- Huoltajat (6 vastaajaa) kokevat päiväkodissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen olevan todella hyvä (kaikilla kaikkeen vastaus 1 =ei yhtään negatiivista kohtelua). Moni huoltaja ei muuttaisi mitään. Kysely sai kritiikkiä (huom. Vahingossa huoltajille oli lähtenyt väärä lomake stilisoidun sijaan.) Huoltajat toivovat parempaa tiedottamista tapahtumien ja ulkopuolisten esiintyjien ohjelman sisällöstä. Kritiikkiä tuli myös turvallisuudesta (päiväkodin pihan lumityöt ym. Talvella). Tämä on myös mahdollinen yhdenvertaisuushaaste, jos ryhmässä olisi liikuntarajoitteinen lapsi.

Kehitettävät teemat, aikataulu:

Toimet aloitetaan toukokuussa 2024.

(Kehitettävät teemat ovat ilmenneet tehdyissä selvityksissä, sovittu 26.4.)

- **Sukupuolten välinen tasa-arvo: kirjojen representaatio – lainataan kirjoja kirjastosta, joissa erilaisia perheitä ja esimerkiksi isät ja veljet näkyvät enemmän, sekä eri kansalaisuuksia. Lastenohjaajat huolehtivat. Kirjastolta saa tukea.**
- **Yhdenvertaisuus: tuetaan kielellistä oppimista esimerkein ja lauluilla. Tässä erityisopettajan apua ja tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen opettajan tukea.**
- **Kehitetään tiedottamista, informointi. Vastuussa esihenkilö ja lastenohjaajat.**

Arviointi:

- Selvitysten tekoon ovat osallistuneet hyvin päiväkodin lapset, työntekijät ja huoltajat.
- Toimenpiteiden arviointi suoritetaan seuraavan suunnitelman laatimisen yhteydessä.